

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ГЕОИНФОРМАТИКИ
Кафедра физической географии мира и образовательных технологий

ЛАБКОВИЧ
Глеб Александрович

БОЛЬШИЕ РЕКИ БЕЛАРУСИ: РОЛЬ В ЭКОТУРИЗМЕ В КОНТЕКСТЕ
УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРИРОДНЫХ КОМПЛЕКСОВ

Дипломная работа

Научный руководитель:
старший преподаватель
Писарчук Наталья Михайловна

Допущена к защите

«__» _____ 2025 г.

Заведующий кафедрой физической географии мира
и образовательных технологий
кандидат географических наук, доцент

_____ А. А. Карпиченко

Минск, 2025

РЕФЕРАТ

Лабкович Г.А. Большие реки Беларуси: роль в экотуризме в контексте устойчивого развития природных комплексов (дипломная работа). – Минск, 2025. – 68 с.

Библиогр. 47 ист., 18 рисунков.

БОЛЬШИЕ РЕКИ, ЭКОТУРИЗМ, УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ, ПРИРОДНЫЕ КОМПЛЕКСЫ, ПРИБРЕЖНЫЕ ЛАНДШАФТЫ, БИОРАЗНООБРАЗИЕ, КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ, ЭКОТРОПЫ, ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ПРОСВЕЩЕНИЕ, ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ИНФРАСТРУКТУРА.

Объект исследования: большие реки Беларуси – Днепр, Неман, Припять, Западная Двина, Березина, Сож, Горынь, Западный Буг.

Предмет исследования: экотуристический потенциал речных экосистем Беларуси в контексте устойчивого природопользования и охраны природного и культурного наследия.

Цель исследования – проанализировать возможности использования больших рек Беларуси как основы для развития экологического туризма и определить меры по их устойчивому включению в туристскую и природоохранную деятельность.

В работе применены системный, сравнительно-географический, картографический, аналитический и эмпирический методы. Использованы методы полевого обследования, описательного анализа, картографирования, а также элементов SWOT-анализа.

Проанализированы природные и культурно-исторические особенности больших рек страны, оценены ландшафтная и биологическая ценность прибрежных зон, выявлены экотуристические ресурсы и объекты. Рассмотрены примеры экологических маршрутов и троп, действующих вдоль рек, их влияние на устойчивое развитие регионов и экологическое просвещение населения. Особое внимание уделено роли речных экосистем в сохранении биоразнообразия и поддержании экологического баланса.

Разработаны предложения по развитию экологического туризма на базе речных маршрутов с учётом принципов устойчивого природопользования, включая создание инфраструктуры, просветительских программ и участие местного населения.

Результаты работы могут быть использованы в сфере туризма, экопросвещения, при планировании устойчивого регионального развития, а также в деятельности природоохранных организаций и органов управления особо охраняемыми территориями.

РЭФЕРАТ

Лабковіч Г.А. Вялікія рэкі Беларусі: роля ў экатурызме ў кантэксце ўстойлівага развіцця прыродных комплексаў (дыпломная работа). – Мінск, 2025. – 68 с.

Бібліягр. 47 крыніцы, 18 ілюстрацый.

ВЯЛІКІЯ РЭКІ, ЭКАЛАГІЧНЫ ТУРЫЗМ, УСТОЙЛІВАЕ РАЗВІЦЦЁ, ПРЫРОДНЫЯ КОМПЛЕКСЫ, ПРЫБЯРЭЖНЫЯ ЛАНДШАФТЫ, БІЯРАЗНАСТАЙНАСЦЬ, КУЛЬТУРНАЯ СПАДЧЫНА, ЭКАТРОПЫ, ЭКАЛАГІЧНАЯ АДУКАЦЫЯ, ЭКАЛАГІЧНАЯ ІНФРАСТРУКТУРА.

Аб’ект даследавання: вялікія рэкі Беларусі – Дняпро, Нёман, Прыпяць, Заходняя Дзвіна, Бярэзіна, Сож, Гарынь, Заходні Буг.

Прадмет даследавання: экатурыстычны патэнцыял рэчных экасістэм Беларусі ў кантэксце ўстойлівага прыродакарыстання і аховы прыроднай і культурнай спадчыны.

Мэта даследавання – прааналізаваць магчымасці выкарыстання вялікіх рэк Беларусі як асновы для развіцця экалагічнага турызму і вызначыць меры па іх устойлівым уключэнні ў турыстычную і прыродаахоўную дзейнасць.

У працы выкарыстоўваліся сістэмны, параўнальна-геаграфічны, картаграфічны, аналітычны і эмпірычны метады. Ужыты метады палявога абследавання, апісальнага аналізу, картографавання, а таксама элементы SWOT-аналізу.

Прааналізаваны прыродныя і культурна-гістарычныя асаблівасці вялікіх рэк краіны, ацэнены ландшафтная і біялагічная каштоўнасць прыбярэжных зон, выяўлены экатурыстычныя рэсурсы і аб’екты. Разгледжаны прыклады экалагічных маршрутаў і сцежак, што дзейнічаюць уздоўж рэк, іх уплыў на ўстойлівае развіццё рэгіёнаў і экалагічную асвету насельніцтва. Асаблівая ўвага нададзена ролі рэчных экасістэм у захаванні біяразнастайнасці і падтрыманні экалагічнага балансу.

Распрацаваны прапановы па развіцці экатурызму на базе рэчных маршрутаў з улікам прынцыпаў устойлівага прыродакарыстання, у тым ліку стварэнне інфраструктуры, асветніцкіх праграм і ўдзелу мясцовага насельніцтва.

Вынікі працы могуць быць выкарыстаны ў сферы турызму, экалагічнай асветы, пры планаванні ўстойлівага рэгіянальнага развіцця, а таксама ў дзейнасці прыродаахоўных арганізацый і органаў кіравання асабліва ахоўнымі прыроднымі тэрыторыямі.

ABSTRACT

Labkovich H.A. Major Rivers of Belarus: Their Role in Ecotourism in the Context of Sustainable Development of Natural Complexes (graduate thesis). – Minsk, 2025. – 68 pages.

Bibliography: 47 sources, 18 illustrations.

MAJOR RIVERS, ECOTOURISM, SUSTAINABLE DEVELOPMENT, NATURAL COMPLEXES, RIPARIAN LANDSCAPES, BIODIVERSITY, CULTURAL HERITAGE, ECOTRAILS, ENVIRONMENTAL EDUCATION, ECOLOGICAL INFRASTRUCTURE.

Object of the study: big rivers of Belarus – Dnieper, Neman, Pripyat, Western Dvina, Berezina, Sozh, Goryn, Western Bug.

Subject of the study: ecotourism potential of river ecosystems in Belarus within the framework of sustainable use of natural and cultural resources.

Aim of the study – to analyze the possibilities of utilizing Belarus's big rivers as a basis for the development of ecological tourism and to identify measures for their sustainable integration into tourism and environmental activities.

The research employs systemic, comparative-geographical, cartographic, analytical, and empirical methods. Field surveys, descriptive analysis, mapping, and elements of SWOT analysis were applied.

The thesis analyzes the natural and cultural-historical features of the country's big rivers, assesses the landscape and biological value of riparian zones, and identifies ecotourism resources and attractions. It examines examples of ecological routes and trails functioning along rivers, their impact on regional sustainable development, and their role in environmental education. Special attention is given to the function of river ecosystems in biodiversity conservation and ecological balance.

Proposals were developed for the promotion of ecotourism based on river routes in line with the principles of sustainable natural resource use, including infrastructure development, educational programs, and local community involvement.

The results may be used in tourism, environmental education, regional sustainable development planning, and by environmental organizations and authorities managing protected natural areas.